ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ В ГРАД ПЛОВДИВ ПРЕЗ 2023 ГОДИНА

АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИТЕ ИЗМЕРВАНИЯ НА ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ ПРЕЗ 2023 Г. С ДИНАМИКА ЗА ПРЕДХОДНИ ГОДИНИ

I. НОРМАТИВНА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА. МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА.

В последните години жителите на големите градове са подложени от 15 до 18 часа в денонощието под въздействието на шумове с нива от 60 до 80 dB(A). По главните градски улици, магистрали и кръстовища нивото на шума достига и до 85 dB(A), а в помещенията на сградите, разположени около тях, то е с от 10 до 20 dB(A), по-високо от нормативните изисквания.

Терминът шум се използва за нежеланите звуци, съпътстващи различни природни явления или човешки дейности, като: транспорт, индустриална дейност, работа вкъщи и др.

Урбанизацията, растящото търсене на автомобилен транспорт и неефективното градоустройствено планиране, както и нарушените пътни настилки са основните фактори за излагането на въздействията на шума в околната среда.

Налице е все повече информация за въздействията на шума върху здравето и благоденствието на човека. Според изследвания на Световната здравна организация (СЗО) шумът е вторият най-рисков фактор за здравето на хората. В публикация на СЗО и Съвместния изследователски център на Комисията показва, че шумът, свързан с движението по пътищата, може би всяка година е отговорен за загубата на повече от 1 милиона години живот в добро здраве в държавите-членки на ЕС и в други западноевропейски страни.

Освен това в Указанията на СЗО за защита от шума в ЕС последиците от шума в околната среда, включително дискомфорта, се признават за сериозен здравен проблем и се предлага ниска ориентировъчна стойност за нощните нива от 40 децибела (dB, Lнощ). Източник: СЗО-JRC, 2011 г.; Доклад относно „Заболеваемостта, дължаща се на шума в околната среда".

Шумът оказва влияние и върху дивата природа. Обхватът на дългосрочните последици от това, например промяната на миграционните пътища и изместването на животни извън техните предпочитани места за размножаване, хранене и отглеждане на малките, трябва да бъде изучено по-подробно.

Шумът е значителен проблем на околната среда в целия Европейски съюз. Последиците от шума, включително дискомфорта, се признават от общността за здравен проблем. Той, като замърсител на акустичната среда на човека, оказва общо негативно влияние върху неговия организъм. Установено е, че няма жизнена функция в човека, която да не е засегната от вредното въздействие на шумово-вибрационните дразнения.

Броят на шумоизточниците в града, главно транспортни средства, непрекъснато се увеличава. Статистиката показва, че движещите се моторни превозни средства са основен нарушител на спокойствието и тишината в града. Към тях трябва да добавим и шумове, излъчвани от различни производствени предприятия, цехове, строителна дейност, обслужващи дейности по поддържане на чистотата, шумни забавления и атракции.

Шумът причинява във времето стресови и болестни състояния. Няма жизнена функция в човека, която да не се засяга от вредното въздействие на шумовите дразнения: от обикновени смущения до сериозни физиологични и патологични увреждания. Пряко са засегнати съня и общуването. Не на последно място, шумът може да доведе до увреждане на слуха при кратки въздействия с нива от 120 – 150 dB(A) или при продължително въздействие с нива около 80 dB(A).

Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии в страната се осъществява чрез Национална система за мониторинг на шума в околната среда, чиито функции са регламентирани с *Наредба № 54 от 2010 г. на МЗ и МОСВ за дейността на националната*

система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда .

Регионална здравна инспекция (РЗИ) Пловдив провежда мониторинг на шума, който включва системни наблюдения за определяне състоянието на шумовото натоварване, средночасовата интензивност на движението и структурата на транспортния поток в урбанизираните територии. Съобразно с характера на звуковите сигнали, формиращи акустичната среда в гр. Пловдив, за оценка е използван метод за непосредствено измерване на звуковите сигнали. Мониторингът е извършен през времевия интервал „ден“ от 7.00 ч до 19.00 ч, като е отчетена степента на дискомфорт през дневния период на денонощието.

Оценката на шумовото натоварване се извършва съгласно изискванията на *Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива*, утвърдена от министъра на здравеопазването (Писмо № 99-00-76/22.02.2007 г.) в съответствие с посочените методи в *Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението.*

Измерванията на шума се извършват в определените пунктове не по -малко от веднъж годишно в периодите май - юни и септември - октомври. Резултатите от измерванията и изчисленията са записани в протоколи съгласно Приложения №№ 1 и 2 от *Наредба № 54 от 13 декември 2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда на МЗ и МОСВ*.

На територията на град Пловдив се контролират **45 пункта**, чието разпределение и разположение е определено съгласно изискванията на горецитираните нормативни документи.

Разпределението на пунктовете за мониторинг на шума по територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях е следното:

1. 40% (18 пункта) са разположени на територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета. От тях:

- 27% (12 пункта) се намират върху територии, подложени на интензивен автомобилен трафик;
- 11% (5 пункта) са върху територии, подложени на въздействието на релсов железопътен транспорт;
- 2% (1 пункт) е върху територия, подложена на въздействието на авиационен шум.

2. 29% (13 пункта) от пунктовете за мониторинг на шума са разположени върху територии с промишлени източници на шум – производствено - складови територии и зони;

3. 31% (14 пункта) от пунктовете за мониторинг на шума се определят върху територии, подлежащи на усилена шумозащита. В това число:

- 16% (7 пункта) са разположени в жилищни зони и територии с неутежнен акустичен режим;
- 7% (3 пункта) са в зони за обществен и индивидуален отдих;
- 4% (2 пункта) са в зони на лечебни заведения и санаториуми;
- 2% (1 брой) в зони за научно-изследователска дейност;
- 2 % (1 брой) в тихи зони извън урбанизираните територии.

II. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТРАНСПОРТЕН ШУМ В ГР. ПЛОВДИВ

Данните за измерените шумови нива в пунктовете за мониторинг на шума по териториите и устройствените зони в урбанизираните територии и извън тях представяме в следната таблица:

Таблица 1

Пункт (вид, адрес)	измерена/ изчислена стойност	Норма	над/под нормата
	Еквивалентно ниво на шума dB(A)	Гранична стойност dB(A)	
1	2	3	4
I. Пунктовете върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета.			
1. Пунктове (№) върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик:			
№ 1. Бул. „Руски”, х-л „Лайпциг”	**70,5**	**60**	**над нормата**
№ 4. Бул.”Македония”, ст-н „Т.Диев”	**67,7**	**60**	**над нормата**
№ 5. Ул. „Пещерско шосе”, РЗИ	**68,6**	**60**	**над нормата**
№ 7. Бул.”Цар Борис III Обединител”, Гарнизонен стол	**72,7**	**60**	**над нормата**
№ 8. Бул. „Цар Борис III Обединител”, бивша административна сграда „Петрол”	**73,6**	**60**	**над нормата**
№ 9. Бул. „Христо Ботев „„ Военна болница	**71,4**	**60**	**над нормата**
№ 10. Бул. „България”, х-л „Санкт Петербург”	**67,9**	**60**	**над нормата**
№ 11. Бул. „Васил Левски”, блок Гигант	**69,4**	**60**	**над нормата**
№ 12. Бул. „Княгиня Мария Луиза”, бивша баня „Здравец”	**67,0**	**60**	**над нормата**
№ 16. Бул. „6-ти септември”, № 198	**66,6**	**60**	**над нормата**
№ 19. Бул. „Санкт Петербург”, Пътен възел „Родопи”	**70,2**	**60**	**над нормата**
№ 35. Бул. „В. Априлов”, Северна страна на автомобилен мост	**69,9**	**60**	**над нормата**
2. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт:			
№ 2. ЖК”Тракия”, ЖП гара, бул.”Цар Симеон I”	**69,2**	**65**	**над нормата**
№ 22. Бул. „Копривщица”, Спортен комплекс Пловдив	**67,8**	**65**	**над нормата**
№ 23. Бул. „Хр.Ботев”, Сточна гара-Административна сграда „Трансинг”	**68,9**	**65**	**над нормата**
№ 25. Бул. „Христо Ботев”- Централна ЖП гара срещу Печатна база в-к „Марица”	**70,5**	**65**	**над нормата**
№ 27. ЖК „Прослав”, ЖП спирка, ул.”Просвета”	**66,2**	**65**	**над нормата**
3. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум:			

№ 33. ж.к. „Тракия”, бул.”Цар Симеон” бл. 222	**68,1**	**65**	**над нормата**
***II.* Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум производствено-складови територии и зони:**			
№ 15. ЖК „Юрий Гагарин” ул. „Борба”, Производствена база „Пловдивстройресурс”	**59,5**	**70**	**под нормата**
№ 24. ЖК „Христо Ботев” ЮГ ул. „Д. Талев”, Автокомплекс „Хаджията Груев”	**68,1**	**70**	**под нормата**
№ 26. Бул. „Източен”, бивш Пивоварен завод „Каменица”	**69,6**	**70**	**над нормата**
№ 28. Бул. „Кукленско шосе”, Завод „Рекорд”	**74,0**	**70**	**над нормата**
№ 29. Бул. „Източен”, Автоцентър, администрация „Траурни дейности”	**69,9**	**70**	**под нормата**
№ 30. Бул. „Дунав”, Млечна промишленост	**Годишен ремонт**	**70**	
№ 31. ЖК „Изгрев”, ул. „Удроу Уилсън”, Завод за пластмасови тръби „Пластек”	**59,1**	**70**	**под нормата**
№ 32. Бул. „България”, Захарна фабрика „Кристал”	**69,9**	**70**	**под нормата**
№ 39. ЖК „Изгрев”, ул.”Ландос”-Шивашка фабрика „Кокет”	**70,2**	**70**	**над нормата**
№ 40. Бул. „Ал.Стамболийски”, Производствена база „Хелиос-Метал Център”	**65,3**	**70**	**под нормата**
№ 41. Бул. „Н.Цанов”,ул. „К.Величков”, Производствена база „Симид”	**66,2**	**70**	**под нормата**
№ 44. ЖК „Тракия”, „Ягодовско шосе”, база „Пътища”АД	**63,4**	**70**	**под нормата**
№ 45. Бул. „Санкт Петербург”, Завод „Чайкафарма”	**71,9**	**70**	**над нормата**
III Пунктовете върху територии, подлежащи на усилена шумозащита:			
1. Жилищни зони и територии:			
№ 6. Бул.„6ти септември”, Адм. сграда „Горско стопанство”	**70,0**	**55**	**над нормата**
№ 17. Ул.”Богомил”, Стадион „Христо Ботев”	**64,1**	**55**	**над нормата**
№ 20. Бул. „Хаджи Димитър”,ОУ „Елин Пелин”	**59,8**	**55**	**над нормата**
№ 34. Ул. „Авксентий Велешки”, ОУ „Стоян Загорчинов”	**70,7**	**55**	**над нормата**
№ 38. Ул. „Скопие”, Професионална гимназия по механотехника	**68,3**	**55**	**над нормата**
№ 42. ЖК „Юрий Гагарин”,ул. „Ст. и Обр. Обрейкови”, СОУ „Христо Г. Данов”	**61,8**	**55**	**над нормата**
№ 43. Бул. „Марица”, ДОВДЛРГ „Олга Скобелева”	**69,9**	**55**	**над нормата**

2. Зони за обществен и индивидуален отдих:			
№ 13. Бул. „Ал.Стамболийски”, Детска градина „Светлина”	**67,6**	**45**	**над нормата**
№ 14. ж.к. Тракия, СОУ „Черноризец Храбър”	**63,3**	**45**	**над нормата**
№ 37. Ул. „Авксентий Велешки”, Централен градски парк „Цар Симеоновата градина”	**69,0**	**45**	**над нормата**
3. Зони за лечебни заведения и санаториуми:			
№ 3. Бул. „Васил Априлов”, Медицински университет	**69,8**	**45**	**над нормата**
№ 21. Бул. „Коматевско шосе” Дом за стари хора „Св.Василий Велики”	**67,9**	**45**	**над нормата**
4. Зони за научно - изследователска дейност:			
№ 18. Ул.”Менделеев”, Аграрен университет	**69,7**	**45**	**над нормата**
5.Тихи зони, извън урбанизираните територии:			
№ 36. Кв.”Коматево”, ул. „Захаридово”, Детска градина	**62,1**	**40**	**над нормата**
Общ брой на пунктовете с нивата над нормата			**36**

Извършените измервания показват, че граничните стойности на нивата на шума в различните територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях, са превишени в **36 бр.** от контролираните пунктове в гр. Пловдив. Процентно това, представлява **80,0 %** от общия брой контролирани пунктове, като само в **20,0% (9 бр.)** от пунктовете нивото на шума съответства на регламентираните гранични стойности в *Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн. ДВ, бр. 58 от 2006 г.), приложение 2, таблица 2.*

Успоредно с акустичните измервания се отчита и интензивността, и структурата на транспортните потоци, вида на пътната настилка, степента на застрояване и озеленяване и другите характеристики имащи отношение към акустичната среда на пункта и зоната в която се намира.

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА АКУСТИЧНАТА СРЕДА

Таблица 2 представя разпределението на регистрираните шумови нива през 2023 година на територията на град Пловдив по диапазони.

Таблица 2.

Град	**Общ брой пунктове**	**Разпределение на шумовите нива по диапазони (в брой пунктове)**							
		под 58 dB(A)	**58-62 dB(A)**	**63-67 dB(A)**	**68-72 dB(A)**	**73-77 dB(A)**	**78-82 dB(A)**	**над 82 dB(A)**	**над ГС***
Пловдив	**45**	0	4	9	28	3	0	0	**36**

ГС* - гранична стойност

- Не са регистрирани средни шумови нива в **диапазоните 78-82 dB (A), над 82 dB (A) и под 58 dB (A).**
- **Шумови нива в диапазона 73-77 dB (A) са регистрирани в 3 пункта (6,67 %):** Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум - производствено-складови територии и зони: пункт № 28, разположен на бул. „Кукленско шосе", Завод „Рекорд" – 74,0 и пункт № 8, разположен на бул. „Цар Борис III Обединител", бивша административна сграда „Петрол"- 73,6;

Максимално измереното ниво на шум е 75,0 dB (A) в пункт № 8, върху територия с промишлени източници на шум, а минималното е 72,3 dB (A).

Отчетените през десетгодишния период нива в пункт № 28 винаги са били над граничните стойности за зоната.

Максимално измереното ниво на шум е 73,6 dB (A) в пункт № 7, разположен на бул. „Цар Борис III Обединител", Гарнизонен стол , а минималното му ниво е 71,9 dB (A).

- Средни шумови еквивалентни нива в диапазона 68-72 dB (A) са констатирани в 32 пункта (71,11 %). В този диапазон влизат пунктове от всички зони, с изключение на пункт ***№ 36.*** Кв. „Коматево", ул. „Захаридово", Детска градина. Измерените минимални стойности в тази група са 68,0 dB (A) в пункт № 2, № 4, № 30 и № 38, а максималните 72,9 dB (A) в един пункт с № 7.
- Средни шумови нива в диапазона 63-67 dB (A) са измерени в 8 пункта (17,78 %), които също са разположени в различни територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях. Това се пунктове с номера: 12, 14,16, 17, 27, 33, 41 и 44.

Измерените минимални и максимални еквивалентни нива на шума, варират в границите от 63,3 dB (A) до 67,6 dB (A).

- Средно шумово ниво в диапазона 58-62 dB (A) е измерено в четири пункта (8,89 %), с номера 15, 31, 36 и 42. Същите са с минимално еквивалентно ниво на шум 59,2 dB (A) и максималното ниво – 61,1 dB (A).

IV. ТЕНДЕНЦИИ:

Регистрирани шумови нива в град Пловдив за периода 2014 – 2023 година, в брой пунктове и разпределени по диапазони, са следните:

Таблица 3

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в брой пунктове						
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
2014	45	0	1	9	34	1	0	0
2015	45	0	1	9	32	3	0	0
2016	45	1	2	5	34	3	0	0
2017	45	0	1	8	34	2	0	0
2018	45	0	1	7	36	1	0	0
2019	45	0	1	7	36	1	0	0
2020	45	0	3	10	31	1	0	0
2021	45	0	5	7	31	2	0	0
2022	45	0	4	8	32	1	0	0
2023	45	0	4	9	28	3	0	0

В **Таблица 3,** се представя динамика на акустичното натоварване на територията на град Пловдив за десетгодишен период от 2014 до 2023 г. от база данни в РЗИ-Пловдив.

В зоните под 58 dB (A), 78 – 82 dB (A) и над 82 dB (A) няма промяна. Забелязва се такава в диапазоните 58-62 dB (A), 63 – 67 dB (A), 68-72 dB (A), и 73-77 dB (A), където броят е променлив.

Разпределението на регистрираните шумови нива в град Пловдив за периода 2014 – 2023 година, по диапазони в проценти (%) е следното**:**

Таблица 4

Година	Общ брой пунктове, в %	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в %						
		под 58 dB(A)	**58-62 dB(A)**	**63-67 dB(A)**	**68-72 dB(A)**	**73-77 dB(A)**	**78-82 dB(A)**	**над 82 dB(A)**
2014	**100%**	0,00%	2,22%	20,00%	75,56%	2,22%	0,00%	0,00%
2015	**100%**	0,00%	2,22%	20,00%	71,11%	6,67%	0,00%	0,00%
2016	**100%**	2,22%	4,44%	11,11%	75,55%	6,67%	0,00%	0,00%
2017	**100%**	0,00%	2,22%	17,78%	75,56%	4,44%	0,00%	0,00%
2018	**100%**	0,00%	2,22%	15,56%	80,00%	2,22%	0,00%	0,00%
2019	**100%**	0,00%	2,22%	15,56%	80,00%	2,22%	0,00%	0,00%
2020	**100%**	0,00%	6,68%	22,22%	68,90%	2,22%	0,00%	0,00%
2021	**100%**	0,00%	11,11%	15,55%	68,90%	4,44%	0,00%	0,00%
2022	**100%**	0,00%	8,89%	17,78%	71,11%	2,22%	0,00%	0,00%
2023	**100%**	0,00%	8,89%	20,00%	64,44%	6,67%	0,00%	0,00%

Анализът на данните, за процентното разпределение на регистрираните шумови нива в периода 2014 – 2023 г., представени в ***Таблица 4***, води до следните констатации:

- Като положителен ефект от предприетите мерки можем да посочим и тенденцията за намаляне на относителния дял измерени стойности в диапазона 68 -72 dB(A) в сравнение с предходни години;
- За шумовите нива в диапазона 73-77 dB(A) се наблюдава промяна.
- В диапазона 63-67 dB(A) се наблюдава вариране на стойностите в процентното съотношение на шумовите нива в този отчетен период;
- В диапазона 58-62 dB(A) се наблюдава запазване на стойностите на нивата на шум;
- През периода 2013-2022 г. не са отчетени стойности на нива в шумовите диапазони под 58 dB(A), 78-82 dB(A) и над 82 dB(A).

През периода на мониторинга в града се извършваха много строително - монтажни дейности и в почти всички пунктове се наблюдаваше нетипично структуриране на транспортните потоци;

V. АНАЛИЗ НА РЕГИСТРИРАНИ ШУМОВИ НИВА В РАЗЛИЧНИ ЗОНИ И ТЕРИТОРИИ В ГР. ПЛОВДИВ

Анализа на регистрираните шумови нива, **в осемнадесетте (18) пункта**, разположени на територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета, от които 12 пункта, намиращи се върху територии, подложени на интензивен автомобилен трафик; 5 пункта, върху територии, подложени на въздействието на релсов железопътен транспорт и 1 пункт върху територия, подложена на въздействието на авиационен шум е както следва:

За шестте пункта подложени на въздействието на релсов, железопътен транспорт и авиационен шум, през обследвания период максималното превишение на шума спрямо нормата 65 dB (A) е от порядъка на 5,5 dB (A).

При пунктове, разположени в територии на релсов железопътен транспорт, където граничната стойност е 65 dB(A), превишения над тези стойности се наблюдават и във всичките пет броя. Над 70,0 dB(A) са средните стойности в пункт № 25 бул. „Христо Ботев”- Централна

ЖП гара срещу Печатна база в-к „Марица”– 70,5 dB(A) – най-високото средно ниво на шум за изследваните пунктове.

В пункт № 33, ж.к. „Тракия“, бул. „Цар Симеон“ бл. 222, определен като пункт върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум са регистрирани нива превишаващи нормативно определените от 65 dB(A), което обаче се дължи не толкова на средно пристигащите и заминаващи дневно по два - три броя самолети, колкото на трафика от моторни - превозни средства. В този пункт средната стойност на нивото на шум е 68,1 dB (A).

За дванадесетте пункта подложени на интензивен автомобилен трафик, през обследвания период превишението на шума спрямо нормата 60 dB (A) е от порядъка на 6,6–13,6 dB (A).

Най-висока средна стойност 73,6 dB(A) е отчетена в пункт №8. Бул. „Цар Борис III Обединител”, бивша административна сграда „Петрол”, като на моменти са отчетени еквивалентни нива от 75,0 dB(A). Подобна е ситуацията и в останалите **четири** пункта с нива над 71,0 dB(A), пунктове с № 1, № 7, № 9 и № 19.

В тринадесетте (13) пункта, разположени върху територии с промишлени източници на шум, производствено - складови територии и зони, както отбелязахме, определените нива под нормата трайно се запазват. В пункт № 31. ж.к. „Изгрев“, ул. „Удроу Уилсън“, завод за пластмасови тръби „Пластек”, през 2015 г. са регистрирани стойности под 58 dB(A), през 2022г. стойността е по-висока 59,1 dB(A), но пак е под нормата за този род зони, а именно 70 dB(A). Най-високо средното шумово ниво в зоната, от 74,0 dB(A) е измерено при Пункт № 28, който се намира на бул. „Кукленско шосе” завод „Рекорд”. Нивото на еквивалентен шум в пункт № 45 бул. „Санкт Петербург“, завод „Чайкафарм“ е 71,9 dB(A), което е повишено, спрямо това от предходната година. Резултатите от мониторинга в тази зона показва, че отговорността на бизнеса относно шумовото замърсяване на градската среда е нараснала и добрия диалог с местната изпълнителна власт способстват за горецитираните резултати .

От четиринадесетте (14) контролирани пункта върху територии, подлежащи на усилена шумозащита, от които 7 бр. разположени в жилищни зони и територии с неутежнен акустичен режим; 3 броя в зони за обществен и индивидуален отдих; 2 броя в зони на лечебни заведения и санаториуми; 1 брой в зони за научно-изследователска дейност и 1 брой в тихи зони извън урбанизираните територии, във всички пунктове са констатирани наднормени нива – обстоятелство, което трайно се запазва през периода 2013 – 2022 г.

Измерените средни шумови нива в зоните за обществен и индивидуален отдих, в зоните за лечебни заведения и зоните за научно-изследователска дейност драстично превишават граничните стойности от 45 dB(A). Средните нива на шума варират от 63,3 dB(A) до 69,8 dB(A), като най-високи са нивата в пункт № 34, ул. „Авкс. Велешки”, ОУ „Стоян Загорчинов“. Основен принос за високите нива на шум в тези пунктове има интензивния трафик, пътна настилка и течащите строителни и ремонтни работи на територията на гр. Пловдив. Средното превишение на нормативно определените гранични стойности в зоните е от порядъка на 18,3-24,8 dB(A), нива които отчитайки предназначението на разположените в територията защитени обекти, сериозно застрашават здравето на живущите и временно пребиваващите в тях хора, включително деца.

Акустичното състояние в жилищните зони и територии е аналогично с анализа от предходната зона. При допустима гранична стойност 55 dB(A), отново се констатира превишение на средните шумови нива във всички контролирани пунктове. Регистрираните шумови нива превишават нормата с от 4,8 до 15,7 dB(A). Най - значително отклонение от нормата се наблюдава в пунктове: № 6, разположен на бул. „Шести септември”, Административна сграда „Горско стопанство” – 70,0 dB(A), пункт № 34 на ул. „Авксентий Велешки” ОУ „Патр. Евтимий“ - 70,7 dB(A) и пункт № 43 бул. „Марица“, ДОВДЛРГ „Олга Скобелева“ - 69,9 dB(A). Както е видно от идентификацията им и четирите пункта се намират в централна градска част с интензивен трафик в близост до учебни заведения.

VI. ИЗВОДИ:

- От извършения анализ на резултатите от измерените нива през 2023 г. и обобщаването им за десетгодишния период 2014 – 2023 г., се забелязва една особено тревожна

тенденция: **трайно висок остава броя на зоните с нива на шум над регламентираните гранични стойности в *Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ*** *за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн. ДВ, бр. 58 от 2006 г.), приложени 2, таблица 2.* Като основна причина за горния извод е факта, че получените резултати основно се дължат на нарастване на пътния трафик на кварталните и локалните улици; частично на железопътния транспорт; ограничените паркоместа, както и на недостатъчната шумозащита (все по малко и оскъдно е озеленяването). За пореден път пунктовете с нива в границите на нормативно определените стойности са регистрирани само едва в една пета от определения съгласно методиката представителен брой пунктове за гр. Пловдив. Девет броя контролирани пунктове, в които са регистрирани тези стойности, са разположени върху територии с промишлени източници на шум, производствено - складови територии и зони, където обикновено жилищните сгради са малко.

- През 2023 година наднормени стойности са отчетени в 36 от общо 45-те, определени съгласно методиката, пункта за мониторинг на шума в урбанизирана територия Пловдив. В проценти това са 80,0% от общия брой пунктове. От статистиката за десетгодишния период 2013-2022 г. е видно, че в общи линии тенденцията се запазва, извод които поражда въпроси достатъчно ефективни ли са предприетите мерки от отговорните за това институции.
- При всички пунктове, разположени върху територии, подлежащи на усилена шумозащита (зони за отдих, зони на лечебни заведения, жилищни територии и зони за научно - изследователска дейност) са регистрирани еквивалентни нива на шума, които са над нормативно определените стойности 45 dB(A) и 55 dB(A).

Сред пунктовете с най-голямо намаление на стойностите се нареждат пункт № 20. Бул. „Хаджи Димитър",ОУ „Елин Пелин" (-10,5 dB(A)) № 22. бБул. „Копривщица", Спортен комплекс Пловдив (-2,2 dB(A)) и № 23. бул. „Хр.Ботев", Сточна гара-Административна сграда „Трансинг" (-2,2 dB(A)).На другия полюс са пункт №3 8. ул. „Скопие", Професионална гимназия по механотехника (+2,7 dB(A)) № 36. кв. "Коматево", ул. „Захаридово", Детска градина (+2,1 dB(A)) и пункт № 39. ж.к. „Изгрев", ул."Ландос" – Шивашка фабрика „Кокет" (+2,1 dB(A))

- И през тази година няма случаи на регистрирани шумови нива в диапазоните 78-82 dB(A) и над 82 dB(A).
- От десетгодишната статистика е видно, че тенденцията се запазва: в най-много пунктове измерените стойности на шума да са в диапазона 68-72 dB(A).

VII. ПРЕПОРЪКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ШУМА

1. Ограничения или забрани за преминаване на МПС и на скоростта им по пътните артерии в териториите на обекти, подлежащи на усилена шумозащита;

2. Изискване на мерки за защита от шума в околната среда при проектиране на обекти с обществено предназначение;

3. Акустично планиране на урбанизираните територии - правилно териториално устройство, инженеринг на системите за управление на трафика, планиране на трафика, намаляване на шума, чрез мерки за шумоизолация и борба със шума при източника, изготвяне на акустични проекти за сгради, подлежащи на усилена шумова защита;

4. Регулиране на интензивността и на структурата на автомобилните потоци, изграждане на обходни пътни участъци, въвеждане на допълнителни ограничения на скоростта по отделни улици, където е регистрирано значително превишение на граничните стойности на шума;

5. Насърчаване на придвижването пеша, с велосипед и с градски транспорт;

6. Изграждане на шумозащитни екраниращи съоръжения.

7. Залесяване на свободни площи и изграждане на озеленителни пояси;

8. По-нататъшно разширяване на велосипедната мрежа

VIII. ИНФОРМАЦИЯ ОТ ОБЩИНА ПЛОВДИВ ЗА ИЗВЪРШЕНОТО ПО МЕРКИ, ПРЕДПИСАНИ В ПРЕДИШНИ ПЕРИОДИ, ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА АКУСТИЧНОТО СЪСТОЯНИЕ

Нормативно основание за разработване и изпълнение на План за действие за ограничаване на шумовото натоварване в агломерация Пловдив

Въз основа на Директива 2002/49/ЕО за оценка и управление на шума в околната среда се изготвят планове за действие за справяне с проблемите с шума, както и защита на „тихите места", т.е. местата без шумово замърсяване. В Р. България, директивата е транспонирана чрез Закона за защита от шума в околната среда (ЗЗШОС). В изпълнение на разпоредбите на закона през 2018 г. Община Пловдив разработи нов план за действие за ограничаване и намаляване на шума на база актуализирана стратегическа карта за шум в агломерация Пловдив. Същият е одобрен с Решение № 402, взето с Протокол № 18 от 25.10.2018 г. на Общински съвет - Пловдив. Изпълнението на мерките се контролира **от Регионална здравна инспекция - Пловдив и Регионална инспекция по околна среда и води- Пловдив.**

Източници на данни за шума в агломерация Пловдив

- ***РИОСВ-Пловдив относно промишлените източници на шум***

Компетентен орган по контрол на шума в околната среда от промишлени инсталации и съоръжения на територията на агломерация Пловдив е РИОСВ-Пловдив.

- ***РЗИ-Пловдив***

Структурата на МЗ е извършва мониторинг на 45 пункта на територията на град Пловдив, чието разпределение и разположение е определено, съгласно изискванията на съответните нормативни документи.

Отчет с обхват по всички мерки от Плана за действие към Стратегическа карта за шум на агломерация Пловдив ще бъде предоставен на директора на РЗИ-Пловдив след обобщаване на информацията от отговорните звена на Община Пловдив след приключване на календарната 2023 г. и одобрение на Общински съвет – Пловдив и ще бъде предоставен на Министерство на здравеопазване до 20.04.2024 г.

14.12.2023 г.

X д-р Антон Иванов

Д-Р АНТОН ИВАНОВ
Гл. инспектор РЗИ – Пловдив
Подписано от: Anton Rafailov Ivanov